

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/17901,Prezentacja-wystawy-Za-Marksem-bez-Boga-Laicyzacja-zycia-spoliecznego-w-Polsce-Lu.html>
24.04.2024, 10:55

Prezentacja wystawy „Za Marksem bez Boga. Laicyzacja życia społecznego w Polsce Ludowej w latach 1945-1989” - Gdańsk, 12 lipca - 24 września 2012







Od 12 lipca br. w kościele pw. św. Brygidy w Gdańsku (przy ul. Profesorskiej 17) prezentowana jest wystawa „Za Marksem bez Boga. Laicyzacja życia społecznego w Polsce Ludowej w latach 1945–1989”.

Scenariusz wystawy opracowały pracownice pionu edukacyjno-naukowego katowickiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej: dr Łucja Marek oraz Monika Bortlik-Dźwierzyńska. Projekt graficzny wykonał Bogusław Nikonowicz. Na wystawie zaprezentowano materiały (fotografie, plakaty, druki ulotne, dokumenty, fragmenty kronik szkolnych, materiały prasowe) ze zbiorów osób prywatnych i instytucji, m.in.: archiwów Centrali i oddziałów IPN, Archiwum Państwowego w Katowicach, Biblioteki Śląskiej w Katowicach, urzędów stanu cywilnego, kilkunastu placówek muzealnych oraz placówek kulturalnych z terenu województwa katowickiego.

Laicyzacja to szeroko rozumiany proces zeświecczenia różnych dziedzin życia, powodujący zmiany w sferze publicznej, świadomości społecznej, w systemie wartości, tak zbiorowym, jak i jednostkowym. W społeczeństwach kapitalistycznych laicyzacja dokonywała się niejako samoistnie, na skutek zaniku głębszych zainteresowań światopoglądowych. W państwach „demokracji ludowej” była ona sterowana przez partie utożsamiające się z materialistycznym światopoglądem, które zmierzały do usunięcia z socjalistycznego państwa religii („opium ludu”) oraz konsolidacji społeczeństwa wokół idei marksistowsko-leninowskich. Laicyzacja, która dokonywała się w PRL, miała zatem charakter laicyzacji socjalistycznej, dotyczyła sekularyzacji przestrzeni publicznej, a także prywatnej sfery życia obywatela. Szeroko rozbudowane świeckie święta, obrzędy i obyczaje służyły afirmacji nowego ustroju, były niejako liturgią religiopodobnej ideologii, dlatego zamiennie nazywano je laickimi bądź socjalistycznymi.

Na prezentowaną wystawę składa się 35 dwustronnych paneli, podzielonych na tematyczno-chronologiczne moduły. Kolejne bloki panelowe ukazują tło polityczne i etapy laicyzacji (sekularyzację przestrzeni publicznej, życia społecznego, prywatnej sfery życia obywatela, obrzędowość socjalistyczną oraz nowe święta i obyczaje). Ekspozycji będą towarzyszyły fragmenty archiwalnych kronik filmowych, pochodzące ze zbiorów Telewizji Polskiej Oddział w Katowicach, przedstawiające m.in. uroczystość nadania imienia, uroczystą oprawę świeckich ślubów i jubileuszy pożycia małżeńskiego, święto Trybuny Robotniczej, Choinkę Noworoczną, Dzień Dziecka na Stadionie Śląskim.

Wystawa będzie we wnętrzu kościoła pw. św. Brygidy prezentowana do 24 września. Wstęp wolny (w godzinach otwarcia świątyni).

Zapraszamy serdecznie!